

جستارهایی در
تاریخ و تمدن
اسلام

دکتر عباس احمدوند
عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

ندی طبلیغ

نام کتاب:	جستارهایی در تاریخ و تمدن اسلام
نویسنده:	دکتر عباس احمدوند
ویرایش:	موسسه گنجینه
طرح جلد و صفحه آرایی:	مجید شمس الدین
چاپ و صحافی:	نقطه
چاپ / شمارگان:	اول ۱۳۹۸ / ۳۰۰ - ۳۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۶۳۶-۹۰۰-
قیمت:	۳۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر برای نشر خاموش محفوظ است.

ارتباط با نشر خاموش: ۰۹۱۲۰۱۷۸۱۹۴ | ۰۹۱۳۱۷۸۱۹۲۰

www.khamooshpub.com | www.khamooshpubch

تهران، ولنجک، خیابان گلستان سوم، پلاک ۳، همکف

هر گونه کپی برداری، برداشت و اقتباس از نسخه این اثر،
منوط به اجازه کمی ناشری باشد

مرکز پخش: پخش ققنوس، میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید (اردبیلهشت)، بن بست مبین، شماره ۴
تلفن: ۰۶۴۶۰۹۹ / ۰۶۶۴۰۸۶۴۰

مرکز پخش: پخش چشممه: بلوار دماوند، بعد از سه راه تهران پارس بلوار اتحاد، اتحاد ۱۱، پلاک ۸
تلفن: ۰۲ / ۷۷۷۸۸۵۰۲ / ۷۷۱۴۴۸۲۱ / ۷۷۱۴۴۸۸

فروشگاه: کتابفروشی توسعه، خیابان انقلاب، بخش خیابان دانشگاه، پلاک ۱۷۸
تلفن: ۰۶۴۶۰۰۷

فهرست

۸.....	درآمد
۱۰	نظری به تاریخ یعقوبی
۱۹.....	کتاب و تولید آن در جهان اسلام
۲۰.....	نوشت افزارهای آغازین
۲۳.....	شیوه‌های مرسوم نگارش
۲۵.....	فراگیری فتاوری کاغذسازی
۲۶	کتاب سازی و وزاقه
۲۷.....	خوشنویسی
۲۸.....	صحافی و کتابسازی
۳۱	جلد سازی
۳۲.....	نگارگری
۳۲.....	کتابخانه‌ها و کتاب دوستان
۳۴.....	چاپ
۳۷.....	دیوان در صدر اسلام
۳۷.....	عصر خلافت

۵۱.....	فاطمیان.....
۵۵.....	منابع و مأخذ:.....
۵۶	چاپ و نشر قرآن کریم در غرب .....
۵۶	درآمد .....
۵۷.....	سرچشمه‌ها و اغراض .....
۵۹	چند نمونه از مجادله‌ها و ردیه‌های علیه قرآن مجید .....
۶۲	چاپ متن قرآن .....
۶۴	چاپ فهرس و معاجم .....
۶۶	ترجمه قرآن کریم .....
۶۹	تاریخ قرآن .....
۷۲	تاریخچه مطالعات اسلامی درغرب .....
۷۲.....	آغاز اسلام پژوهی کلامی .....
۷۴.....	مجادلات مذهبی سال‌های ۸۰۰ تا ۱۱۰۰ م.....
۷۷.....	جنگ‌های صلیبی و تحقیقات دیرهای کلونی ۱۵۰۰-۱۱۰۰ م .....
۸۰	عصر اصلاح‌گری ۱۵۰۰ تا ۱۶۵۰ م .....
۸۳.....	عصر اکتشافات و روشنگری ۱۶۵۰ تا ۱۹۰۰ م .....
۸۶	قرن نوزدهم میلادی .....
۹۰.....	خاورشناسی در قرن بیستم میلادی .....
۹۴	منابع و مأخذ مؤلف: .....
۹۴	منابع و مأخذ مترجم: .....
۹۷	اسلام و تجربه تاریخی ملل مسلمان.....
۱۲۱.....	فرنگی‌ها .....
۱۳۰	اندلس.....
۱۳۴	منابع: .....
۱۳۵.....	درآمدی بر هنر معاصر اسلامی .....
۱۳۵.....	هنر، هنر دینی و هنر اسلامی .....

۱۴۱.....	خطای پژوهشگران غربی و شرقی
۱۴۶	آیا تمدن اسلامی هم چنان پویا است ..
۱۵۱.....	تمدن نوین اسلامی .....
۱۵۲.....	هنر معاصر اسلامی .....
۱۵۵.....	چند نمونه از آثار هنر معاصر اسلامی .....
۱۵۶	آثار: الف) معماری .....
۱۵۷.....	ب. فرش .....
۱۵۸.....	ج. نقاشی .....
۱۵۹	منابع: .....

درآمد

آنچه در این دفترتقدیم خوانندگان محترم می‌شود، مجموعه هشت مقاله از نگارنده است که برخی از آن‌ها پیش از این در مجله‌های گوناگون منتشرشده است و اکنون با تجدیدنظر، تکمیل و ویرایشی دقیق تر عرضه می‌شود. «مقالات‌های فرنگی‌ها»، نوشته برنارد لویس / هاپکینز؛ «تاریخچه مطالعات اسلامی در غرب»، نوشته ریچارد س. مارتین و مقاله «گزارشی کوتاه از چاپ و نشر قرآن کریم در غرب» که نوشته نگارنده است. علاوه بر این مقاله‌ها که در سالیان متعددی همواره به عنوان مواد کمک درسی مددکار بنده در تدریس درس «اسلام‌شناسی در غرب» رشته تاریخ و تمدن ملل اسلامی (قطع کارشناسی) بوده است، مقاله‌های دیگری هم به تازگی ترجمه و افزوده شده است. مقاله‌هایی مانند «اسلام و تجربه تاریخی مسلمانان»، نوشته ایرا لاپیدوس. لاپیدوس این مقاله را با توجه بسیار به مباحث و مکاتب خاورشناسی نگاشته و به اصطلاح کاربرست مباحث خاورشناسی را به طور عینی تصویر کرده است؛ مقاله «دیوان در

صدر اسلام»، نوشتۀ عبدالعزیز الدوری است؛ مقاله «کتاب و تولید آن در جهان اسلام» را جان ال.شارب نگاشته و مقاله‌های «امکان تحقیق هنر معاصر اسلامی و تاریخ یعقوبی» نوشتۀ نگارنده. عناوین متفاوت گفتارهای هشتگانه که از یک سو شامل مجموعه‌ای از قرآن پژوهی و مطالعات تمدن اسلامی است تا مباحث بنیادین تاریخ و شرایط تحقیق و پیدایی جریان‌های خاورشناسی و از سوی دیگر شهرت نویسنده‌گان غربی گفتارها، نگارنده را به این باور کشانده است که کتاب برای دانشجویانی سودمند است که به مباحث خاورشناسی علاقه‌مندند. همچنین کوشش شده است تا آنچا که مقدور است، اشکالات سخنان و برداشت‌های نویسنده‌گان به صورت پی‌نوشت و مختصر یا به صورت ارائه منابع و تحقیقاتی برای مطالعه نقد و بررسی شود. چنان‌که افروزنده مقاله «گزارشی کوتاه از چاپ و نشر قرآن کریم در غرب» نیز به دلیل شرافت خاص نوع پژوهش‌های قرآنی و نیز تألیفی بودن، فایده کتاب را برای دانشجویان رشته‌های گوناگون دوچندان می‌کند.

در پایان شایسته است از توجه و عنایت دوستان فرهیخته‌ام در نشر خاموش به ویژه جناب آقای مجید شمس الدین سپاسگزاری کنم که شرایط را برای انتشار این مجموعه فراهم کردند.

همچنین شایسته است از دوست فاضل، جناب آقای ابوذر ضرایبی که در فراهم آمدن این اثرو بازیبینی مقالات و آماده‌سازی کتاب، متحمل زحمات فراوانی شد، صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

والحمد لله اولاً و آخرأ

عباس احمدوند

تهران، بهار ۱۳۹۸